

## تأثیر سرمایه گذاری مستقیم خارجی بر کسری بودجه دولت در ایران

صمد ملکی<sup>۱</sup>، دکتر فاطمه زندی<sup>۲</sup>

۱- کارشناسی ارشد، دانشکده اقتصاد و حسابداری، دانشگاه آزاد تهران جنوب، ایران  
Ssamad1977@yahoo.com

۲- استادیار و عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد تهران واحد جنوب  
.....@yahoo.com

### چکیده

اگر در بودجه دولت ترکیب صحیح و انضباط بودجه‌ای وجود داشته باشد، مخارج دولت در قلمرو ضرورت‌های استراتژیک و بنیادی می‌تواند به اثر حمایتی منجر شود؛ به این معنی که افزایش مخارج دولت به عنوان مکمل و زیرساخت، موجب افزایش سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی شود. با توجه به مطالب فوق هدف ما در این مطالعه بررسی رابطه بین کسری بودجه و سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در ایران می‌باشد که اهمیت تحقیق را با توجه به تمرکز دولت‌ها در سال‌های اخیر به سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی برای جبران کسری بودجه دولت‌ها دو چندان کرده است.

در مقاله حاضر با استفاده از مدل ارائه شده، ارتباط و نحوه تأثیرگذاری کوتاه مدت و بلندمدت سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی بر کسری بودجه ایران برای سال‌های ۱۳۷۶-۱۳۹۳ (به صورت فصلی) بررسی می‌شود. مطابق با نتیجه برآورد کوتاه‌مدت و بلندمدت به روش خود توضیح با وقفه‌های گسترده (ARDL) تأثیر متغیر سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی بر کسری بودجه دولت، منفی و معنادار می‌باشد. لذا مطابق با یافته‌های این تحقیق از آنجا که متغیر سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی بر کسری بودجه دولت ایران تأثیرگذار است. سیاست‌هایی که منجر به افزایش ظرفیت‌ها و بهبود کیفیت این بخش شود می‌تواند به کاهش کسری بودجه دولت کمک شایانی نماید.

واژه‌های کلیدی: کسری بودجه دولت، مستقیم خارجی، تولید ناخالص داخلی، ARDL

### ۱- مقدمه

یکی از مشکلات اقتصادی بیشتر کشورها در دهه‌های اخیر، کسری بودجه است. این مشکل در کشورهای درحال توسعه به طور گسترده تری مشاهده می‌شود؛ زیرا این کشورها از داشتن بخش خصوصی کارا محروم هستند. این امر به گسترش فعالیت‌های دولتی و افزایش سهم دولت در اقتصاد این گونه کشورها منجر می‌شود؛ به گونه‌ای که مخارج مصرفی و سرمایه‌گذاری دولت سهم عمده‌ای از تقاضای کل را به خود اختصاص می‌دهد. در مقابل، در سمت درآمدی، دولت منابع درآمدی کافی برای پوشش مخارج گسترده خود را ندارد. نتیجه چنین فرآیندی در این